

Vård- och omsorgsnämndens kvartalsrapport, januari–mars 2025

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Uppdrag och ansvar	3
3	Uppföljning ekonomi	4
3.1	Ekonomisk analys.....	5
3.2	Åtgärder för budget i balans	13
3.3	Uppföljning volymer	17
4	Investeringsredovisning	18
4.1	Investeringsredovisning, årlig budget.....	18

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 – Uppföljning statsbidrag och andra väsentliga projekt

Bilaga 2: Bilaga 2 - Viktiga nyckeltal och statistik

1 Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens resultat för perioden mars uppgår till 86,5 miljoner kronor, en avvikelse från budget på cirka 1,6 miljoner kronor. Det ackumulerade resultatet landar på 268,4 miljoner kronor, en avvikelse mot den ackumulerade budgeten på cirka 7,4 miljoner kronor.

För första kvartalet ligger intäkter för både *Bidrag (intäkter)* samt *Övriga intäkter* med underskott mot budget. Detta beror främst på minskade intäkter för ersättning gällande personliga assistenter och ej aktiverade riktade statsbidrag med 1,7 miljoner kronor.

Den största avvikelsen mot den ackumulerade kostnadsbudgeten rör personalkostnader, som visar på ett underskott om -5,9 miljoner kronor.

Även *Köp av verksamhet* går med ett underskott såväl som under mars månad som ackumulerat utfall.

Nämnden har ett ackumulerat överskott på kontona inom kategorin *Övriga driftskostnader*. Ett fortsatt överskott är positivt då nämnden infört ett inköpsstopp av icke-verksamhetskritiska inköp från och med november 2024.

Läs vidare för mer detaljerad analys gällande både resultatutfall samt per verksamhetsområde.

Prognos per helår

Nämndens prognostiserade utfall för året landar på 1 123,9 miljoner kronor, ett underskott mot budget om 28,5 miljoner kronor.

Prognosen är baserad på utfall för det första kvartalet med justeringar kring kostnader för sommarvikarier. Hänsyn är även tagen till det intäktsbortfall som genererats av ej aktiverade riktade statsbidrag.

För att nämnden ska ha en budget i balans vid årets slut behöver ytterligare åtgärder beslutas av nämnden. Förvaltningen föreslår att redan vidtagna åtgärder fortsätter och i vissa delar intensifieras, men även att ytterligare besparingar kommer till stånd. Läs vidare för i avsnittet "Åtgärder för budget i balans".

2 Uppdrag och ansvar

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

Handläggningen och verkställigheten av enskilda ärenden av vård-, omsorgs- och hjälpkaraktär.

Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL 2001:453). Dock inte ekonomiskt bistånd, stöd och behandling avseende missbruk, stöd till brottsutsatta, arbetsrehabiliterande sysselsättning samt bostadslösa, eller sådana uppgifter som åligger socialnämnden i Enköpings kommun enligt dess reglemente

Kommunens uppgifter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 1993:387). Nämndens ansvar enligt denna punkt omfattar dock inte verkställandet, utförandet, av korttidstillsynen som avses i 9 kapitlet, 7 paragrafen. Ansvar för utförandet av sådan tillsyn utförs av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden enligt dess reglemente.

Kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) för personer över 17 år, enligt 3–5 kapitlet samt 11–18 kapitlet.

Kommunens uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB 2018:222) med mera.

Ansvar för det kommunala erbjudandet om servicetjänster enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (2 kapitlet, 7 paragrafen) för att ge personer över 70 år hjälp med

enklare saker för att förebygga olyckor.

3 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens utfall för perioden januari till och med mars 2025 är 268,4 miljoner kronor, och motsvarar en avvikelse mot budget på minus 7,4 miljoner kronor.

I kapitlet "Ekonomisk analys" görs en mer detaljerad och fördjupad analys av nämndens utfall. Utfallet för perioden analyseras utifrån budget och i jämförelse med föregående år. Avvikelser i utfall förklaras och kommenteras både utifrån resultaträkning och driftredovisnings perspektiv.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-mar 2024	Utfall jan-mar 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	48,0	11,9	12,4	48,5	51,9	3,5
Bidrag (intäkter)	28,2	7,0	6,3	30,1	29,9	-0,2
Övriga intäkter	13,8	2,7	3,1	14,4	14,5	0,1
Summa intäkter	90,0	21,6	21,8	93,0	96,4	3,4
Personalkostnader	-827,9	-194,2	-213,2	-880,5	-899,3	-18,8
Bidrag (kostnader)	-22,8	-3,7	-6,3	-22,9	-23,5	-0,7
Köp av verksamhet	-144,3	-46,6	-29,0	-110,6	-112,7	-2,1
Lokalhyror	-68,9	-16,8	-17,4	-68,9	-72,1	-3,2
Övriga driftskostnader	-107,4	-21,9	-23,1	-101,0	-108,1	-7,2
Kapitaltjänstkostnader	-5,0	-1,2	-1,2	-4,6	-4,6	0,0
Summa kostnader	-1 176,4	-284,5	-290,2	-1 188,4	-1 220,3	-31,9
Summa totalt (mnkr)	-1 086,4	-262,9	-268,4	-1 095,4	-1 123,9	-28,5

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-mar 2024	Utfall jan-mar 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Hemtjänst	-247,0	-59,7	-58,9	-234,6	-243,1	-8,5
Särskilt boende	-317,7	-75,9	-80,1	-313,1	-324,7	-11,6
Korttidsboende	-15,4	-3,8	-4,0	-18,1	-15,5	2,7
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-86,8	-19,7	-19,3	-102,4	-98,5	3,9
LSS, boende	-120,2	-29,2	-28,4	-120,5	-121,8	-1,2
LSS, daglig verksamhet	-67,0	-15,7	-17,8	-69,5	-72,9	-3,4

LSS, personlig assistans	-73,6	-20,0	-18,9	-74,6	-74,2	0,4
LSS, Kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	-26,7	-6,6	-6,0	-25,1	-26,1	-1,0
Boendestöd	-15,5	-3,8	-3,8	-16,6	-17,3	-0,6
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-3,4	-1,0	-0,7	-3,5	-3,6	-0,1
Bostadsanpassning	-5,0	-1,0	-1,9	-3,7	-3,7	0,0
Köpta platser	-63,0	-15,9	-16,3	-64,3	-64,3	-4,0
Central administration	-43,6	-10,3	-11,8	-47,8	-56,6	-4,8
Nämnd	-1,5	-0,3	-0,4	-1,6	-1,6	0,0
Totalt (mnkr)	-1 086,4	-262,9	-268,4	-1 095,4	-1 123,9	-28,5

3.1 Ekonomisk analys

Taxor och avgifter

I mars ses en större avvikelse än tidigare månader. Intäkterna variera mellan månaderna och avvikelsen förklaras av nyinflyttade, avlidna kunder samt för eventuella avdrag vid exempelvis sjukhusvistelser.

Utfallet för intäkter gällande hemtjänsten är högre än budgeterat. Det beror på att budgetunderlaget grundar sig på utfall 2024, vilket inte speglar den helårseffekt som faktiskt blir, med tanke på hemtagningen av cirka 200 kunder som gjordes under hösten 2024 från privata utförare till egen regi.

Bidrag (intäkter)

I och med mars har fler riktade statsbidrag fallit ut och dessa ligger nu i förhållande med budget. För vidare information se bilaga "Uppföljning statsbidrag och andra väsentliga projekt".

En del av intäktsbortfallet beror på avslutade uppdrag för bidragsfinansierad personal. Detta är personal vars löner betalas av Arbetsförmedlingen inom olika arbetsmarknadsprojekt. Den tidigare fördröjning i utbetalningar från Arbetsförmedlingen har för mars periodiserats. Nämnden har dock flera avslutade bidragsanställningar som påverkar. Under våren kommer nya bidragsanställningar att tillkomma på några av kommunens särskilda boenden för äldre.

En intäktsavvikelse som planat ut under mars, men som påverkar det ackumulerade resultatet är kopplad till ersättning för personlig assistans. Avvikelsen beror på att en kund, som normalt genererar intäkter, vårdats på sjukhus. Detta har resulterat i ett intäktsbortfall på cirka 110 tusen kronor per månad. Avvikelsen började under föregående år och kommer fortlöpa under 2025 då kunden inte längre kommer erhålla personlig assistans. En annan påverkan är att utförda timmar är lägre än budgeterade (beviljade) timmar och således intäkterna.

Som tidigare rapporterat kan även ett underskott härledas till en felbudgetering av momsåtersökning, ackumulerad avvikelse 790 tusen kronor.

Övriga intäkter

Fortsatt ligger försäljningen av hjälpmedel över budget. Dock påverkas resultatet av försäljning genom att det sålda föremålets värde försvinner ur anläggningsregister och blir en kostnad. Detta då tillgångarna avyttrats till ett lägre pris än bokfört värde.

Försäljning av verksamhet har legat högre än budgeterat fram tills mars månad, då vänder trenden.

Det är både minskade sålda platser inom LSS, som timmar inom hemtjänsten. Inom LSS-boenden säljer nämnden platser till andra kommuner och för hemtjänsten är det internförsäljning till exempelvis personlig assistans-verksamhet. Den stora differensen beror dock på att Enberga boende inte få in de intäkter som finns i verksamhetens budget. Detta beror på att nämnden inte fått höja avgiften för sålda platser till socialnämnden i linje med vad som nämnden budgeterat för.

Bidrag (kostnader)

Avvikelsen beror på att en större utbetalning har genomförts inom området bostadsanpassning. En sökande har beställt anpassningsåtgärder utan att invänta beslut från kommunens handläggning. Åtgärderna har i efterhand delvis beviljats. Det totala beviljade bidragsbeloppet uppgår i det enskilda fallet till 425 000 kronor inklusive moms och avser utbyggnad av badrum på den aktuella fastigheten. Även på flera andra stora beställningar som genomfördes inom verksamheten bostadsanpassning under första kvartalet.

Personalkostnader

Avvikelsen för mars månad som härrör från personalkostnader ligger på ett underskott om 1,1 miljoner kronor. Detta är en förbättring i rätt riktning, ackumulerat är avvikelsen -5,9 miljoner kronor. Budgetavvikelsen är 2,9 procent ackumulerat, en klar förbättring från 2024. Då låg budgetavvikelsen gällande enbart personalkostnader per mars på 10 procent.

Lönekostnader för timanställda står för den större delen av det negativa resultatet. Även den orealiserade budgetbesparingar påverkar resultatet, då denna inte gett effekt än. Läs mer om projektet i avsnittet "Åtgärder för budget i balans".

Månadslöner för fast- och visstidsanställd personal samt ersättning för obekvämt arbetstid ligger under budget. Som nämnt i tidigare nämnt budgeterar Enköpings kommun med full närvaro av fast anställda. Vissa kostnader ska således täckas av budgeten för månadslöner, så som exempelvis sjuklöner.

Nämnden har fortsatt en avvikelse kring semesterlönekostnader, detta beror på att timanställda får sin semesterersättning löpande och eftersom verksamheten använder sig av timanställda i hög utsträckning påverkar detta resultatet.

Nämndens personalkostnader, utfall och budget per verksamhetsområde.

	Avvikelse ack personalkostnader 2025	Avvikelse ack personalkostnader 2024
VO Ledning	869	1 590
Hälsa och sjukvård	-3 174	1 429
LSS och socialpsykiatri	1 303	1 053
Myndighet, kvalitet och utveckling	18	821
Verksamhetsstöd och service	-67	-510
Äldreomsorg	6 977	14 606
Totalsumma	5 926	18 988

Nedanstående bild visar mars utfall, budget och avvikelse.

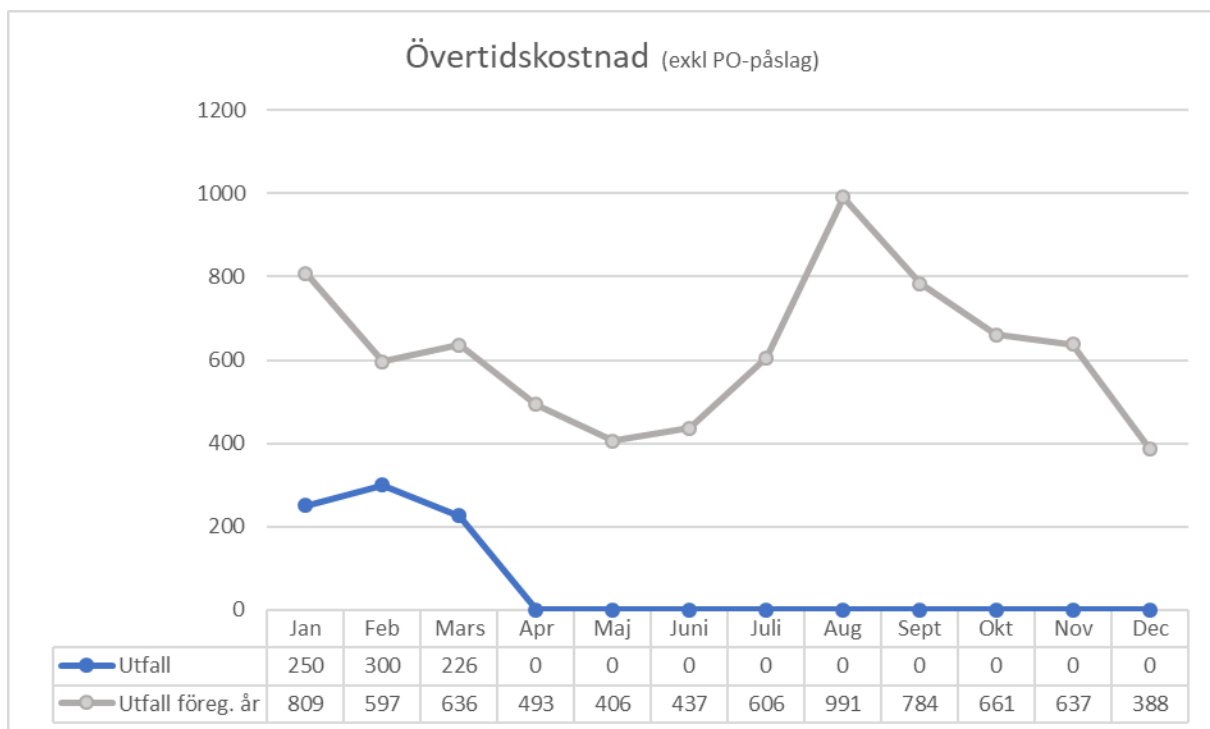
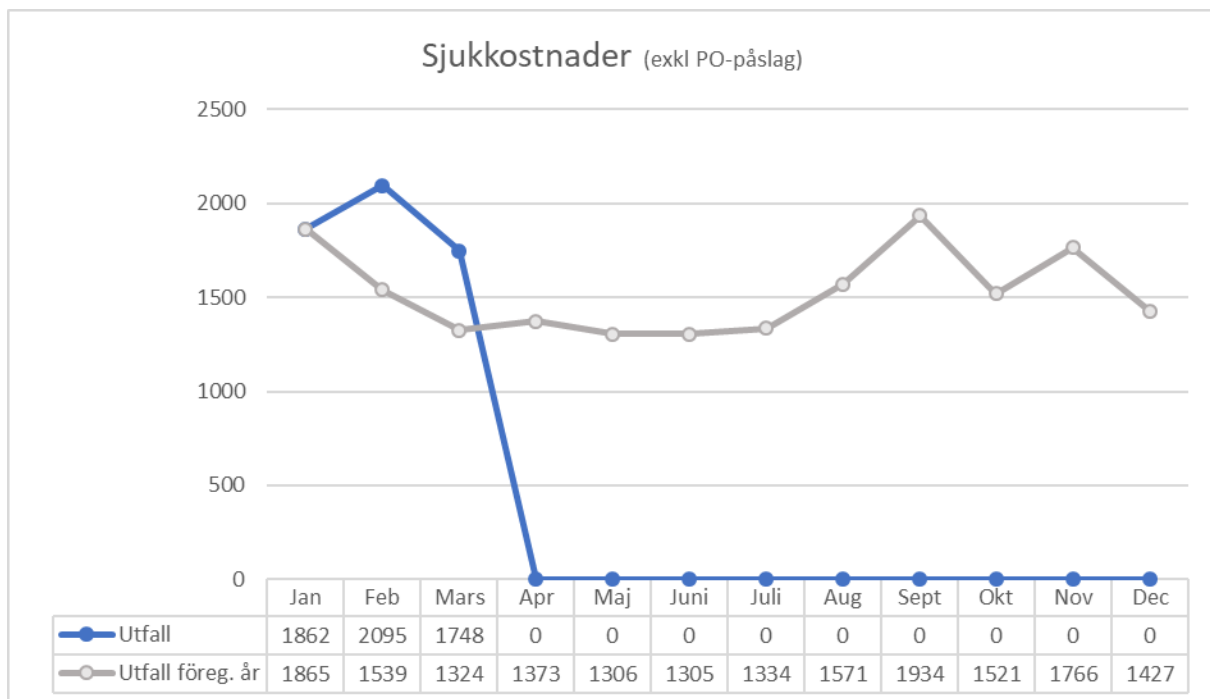
	Periodens utfall 2024	Periodens utfall 2025	Periodens budget 2025	Avvikelse perioden 2025	%-avvikelse
Fast- & visstidsanställda	37 006	40 532	47 256	-6724	-14%
Timanställda	5981	6326	927	5399	583%
Arvode nämnd	55	58	56	2	4%
Arvode uppdragsanställda	264	259	0	259	-
Övriga personalkostnader	89	-2	0	-2	-
Semesterlön	726	752	111	641	576%
PO-pålägg	18 550	20 202	18 687	1514	8%
Totalsumma	62 671	68 127	67 037	1090	

Nedanstående bild visar ackumulerat utfall, budget och avvikelse. Ackumulerat är månaderna januari, februari och mars.

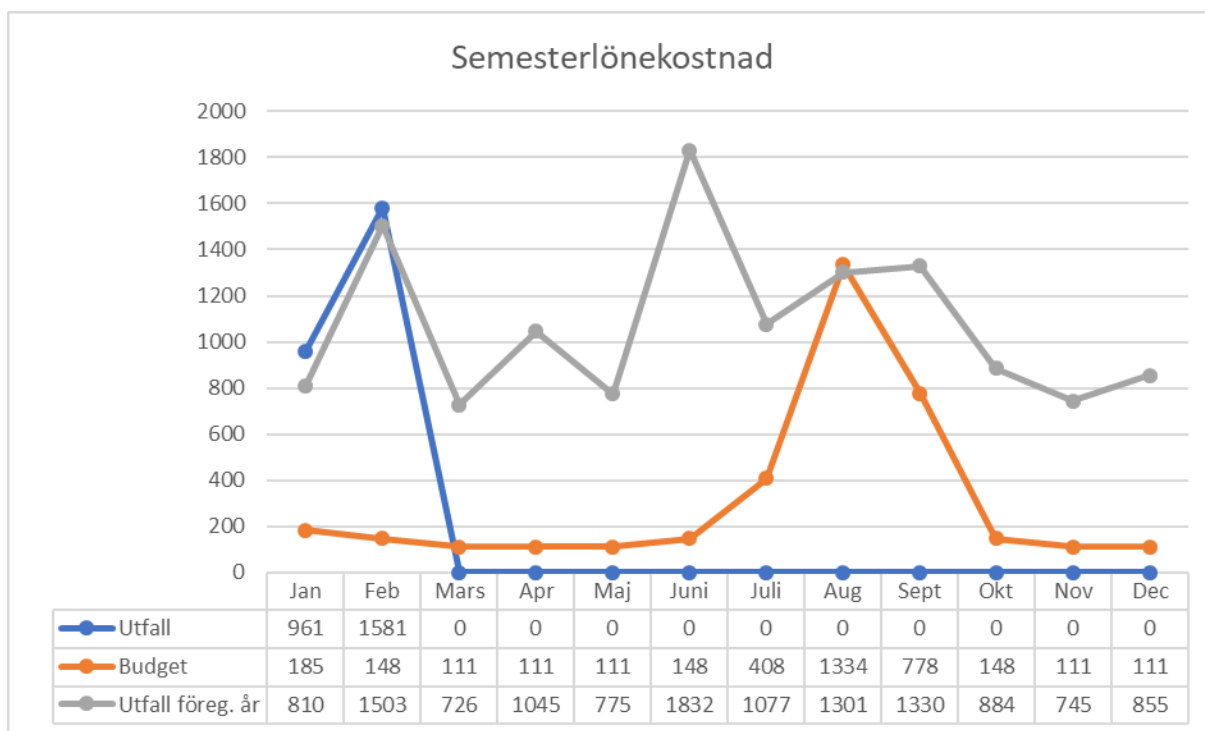
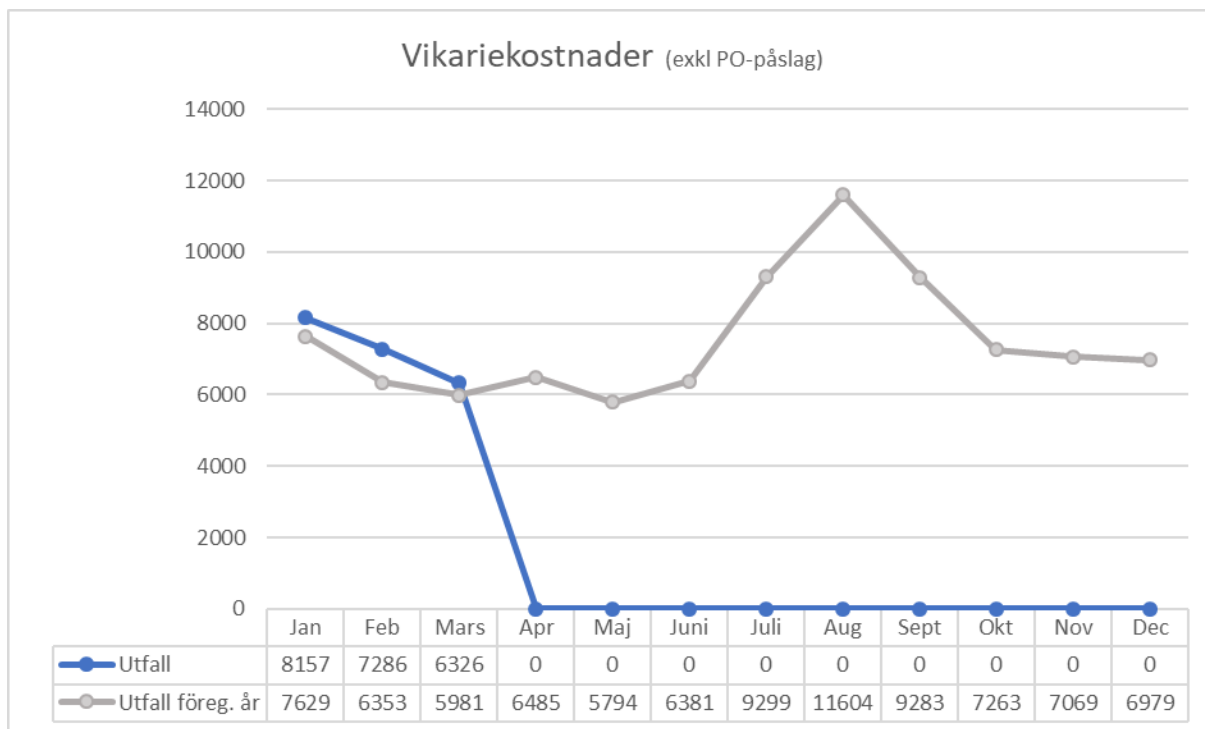
	Ack utfall 2024	Ack Utfall	Ack Budget	Ack Avvikelse	%-avvikelse
Fast- & visstidsanställda	37 006	123 989	145 055	-21 066	-15%
Timanställda	5981	21 769	3706	18 063	487%
Arvode nämnd	55	147	167	-20	-12%
Arvode uppdragsanställda	264	795	0	795	-
Övriga personalkostnader	89	-6	0	-6	-
Semesterlön	726	3294	445	2849	641%
PO-pålägg	18 550	63 233	57 922	5311	9%
Totalsumma	62 671	213 221	207 295	5926	

De ökade kostnaderna för personal kan härröras till sjukkostnader, övertidskostnader samt vikariekostnader.

- **Sjukkostnader:** Utfall mars 1,7 mnkr (inklusive PO 2,5 mnkr)
- **Övertid:** Utfall mars 0,3 mnkr (inklusive PO 0,43 mnkr)
- **Vikariekostnader:** Utfall mars 7,3 mnkr (inklusive PO 10,44 mnkr)

Köp av verksamhet

För mars visar *köp av verksamhet* ett överskott om cirka 174 tusen kronor, men det finns ett underskott ackumulerat över året. Detta uppgår till 1,3 miljoner kronor per mars och är en förbättring från föregående månad. Underskotten beror dels på att priser höjts i samband med årsskiftet för köpta platser inom LSS/SOL, men även ökade kostnader för så kallade utskrivningsklara. Kostnaden per dygn för utskrivningsklara har gått upp från 5 500 kronor till 11 500 kronor, motsvarande en ökning på 48 procent jämfört med föregående år.

Nämnden har i budget 2025 omfördelat resurser gällande så kallade utskrivningsklara. Tanken är

att kostnaderna ska minska genom incitament om att verksamheten belastas med kostnader för utskrivningsklara och arbetar för att minska antal dygn. Detta är i linje med tanken om att det ansvar som kan påverka en kostnad också ska bära den. Processen är inte fullt implementerad och förhoppningen är att kostnaderna ska minska över året.

Ett mindre underskott har även uppstått relaterat till taxiresor inom demens- och daglig verksamhet.

Övriga driftskostnader

Nämnden har ett ackumulerat överskott på kontona inom kategorin *Övriga driftskostnader*. Överskottet ligger på 2,2 miljoner kronor per mars (2,1 mnkr i januari, 1,9 mnkr i februari). Ett fortsatt ackumulerat överskott är positivt då nämnden infört ett inköpsstopp av icke-verksamhetskritiska inköp från och med november 2024. Stoppet kommer följas upp löpande och utvärderas. Läs mer om arbetet i avsnittet "Åtgärder för budget i balans".

Kostnader kring fordon exempelvis fordonsförsäkringar och drivmedel ligger något över budget. Detta beror på att verksamheten har fler bilar än tidigare. Kostnader för fordonsförsäkringar ligger bokförda på januari och är inte periodiserade över året.

Förutom personalkostnader är det kategorin övriga driftskostnader som sticker ut i prognosen. Trots att nämnden i dagsläget har en god position är bedömningen att detta inte komma hålla över året. Prognosen visar på ett underskott på 7,2 miljoner kronor, trots ett inköpsstopp för icke-verksamhetskritiska inköp.

De stora kostnadsposterna är särskilda konsulter (exempelvis ekonomikonsulter) och inhyrd personal (exempelvis hyrsjuksköterskor). Kostnader för inhyrd sjukvårdspersonal låg i snitt per månad 2024 på 650 tusen kronor, för 2025 års tre första månader ligger månadssnittet på 261 tusen kronor. Vilket är en fortsatt förbättring och kommer balanseras ut av minskade personalkostnader. Övriga inköp behöver minska för att hålla budget.

Kapitaltjänstkostnader

En mindre avvikelse finns som påverkar det ackumulerade resultatet, men för mars månad drar kapitaltjänstkostnader över budget med 61 tusen kronor. Detta beror på ökade inköp av hjälpmedel.

Nämndens utfall och budget per verksamhetsområde

	Periodens utfall	Periodens utfall	Periodens budget	Avvikelse januari 2025	%-avvikelse
Ledning	692	1 552	684	868	126,9%
Hälsa och sjukvård	8 004	7 830	8 689	- 858	-9,9%
LSS och socialpsykiatri	36 634	26 102	25 538	564	2,2%
Myndighet, kvalitet och utveckling	14 359	7 462	7 887	- 425	-5,4%
Verksamhetsstöd och service	1 993	1 886	1 790	97	5,4%
Äldreomsorg	41 507	41 707	40 370	1 337	3,3%
Totalsumma	103 189	86 540	84 957	1 582	
	Ack utfall 2024	Ack utfall 2025	Ack budget 2025	Ack avvikelse 2025	%-avvikelse
Ledning	2 087	3 771	2 055	1 716	83,5%
Hälsa och sjukvård	22 602	23 924	26 545	- 2 621	-10%
LSS och socialpsykiatri	80 590	80 882	78 394	2 489	3,2%
Myndighet, kvalitet och utveckling	23 438	24 525	23 675	850	3,6%
Verksamhetsstöd och service	5 404	4 516	5 371	- 855	-15,9%
Äldreomsorg	128 742	130 814	125 021	5 793	4,6%
Totalsumma	262 862	268 432	261 060	7 371	

VO Ledning

Den centrala administrationen drar över budget för perioden, så väl som ackumulerat, dock ses en avtagande tendens mellan månaderna. Underskottet kan främst härledas till personalkostnader, orealiserade budgetbesparingar samt ökade konsultkostnader.

Flera insatser är satta på plats under mars månad för att komma tillrätta med det tidigare underskottet. Bland annat kommer justering av personalkostnader göras mot ett riktat statsbidrag för beredskapsåtgärder inom hälsa- och sjukvård. Vissa lönekostnader ligger felaktigt på VO Ledning i samband med kvartalsbrytet. Orsaken till den felaktiga konteringen kan kopplas till ombokningarna i samband med införandet av nya ansvar inom verksamhetsområdet, vilket har orsakat störningar vid lönekörningarna. Detta kommer justeras till kommande månad.

Orealiserade budgetbesparingar som ligger under ledningen bidrar även till underskottet som ligger på 575 tusen kronor. Detta är en justeringspost för att möta kravet på en budget i balans och de besparingar som nämnden satt på plats inför 2025. Den besparing som gäller hyror ligger centralt då det i ingången till verksamhetsåret inte kunde fastställas inom vilka verksamhetsområden som besparingen skulle ske. Projektet fortlöper och rapporteras i särskild ordning till nämnden. Se avsnitt "Åtgärder för budget i balans".

Hälsa och sjukvård

Verksamhetsområdet har ett ackumulerat överskott i relation till budget, 2,6 miljoner kronor. Det är främst personalkostnader för *Hälsa och sjukvård* som ligger under budget.

Inför budget 2025 har flera övriga driftskostnader flyttat från verksamhetsområdena *Äldreomsorg* och *LSS och Socialpsykiatri* till *Hälsa och sjukvård*. Detta är ett led att skapa en tydligare ekonomistyrning och lägga kostnader och intäkter hos de verksamhetschefer som bäst kan påverka dem. Förändringen var ofinansierad från hälsa- och sjukvårdsverksamhetens sida och har finansierats inom ram av organisationen.

I prognosarbetet har verksamhetscheferna flaggat för att överskottet inom verksamhetsområdet kan komma att ätas upp av kostnader för sommarvikarier. Budgeten som är lagd för året bedöms av verksamheten som ej tillräcklig. Ett bedömt underskott för sommarvikarier om cirka 2,7 miljoner kronor finns med i prognosen.

LSS och socialpsykiatri

Verksamheten inom *LSS och socialpsykiatri* landar på ett negativt resultat för den ackumulerade perioden på cirka 2,5 miljoner kronor. En av de främsta anledningarna till underskottet är delvis fortsatt höga personalkostnader, där den största avvikelserna är utfallet för vikariekostnader.

Tabellen nedan visar avvikelserna inom personalkostnader per område.

	Perioden	Ackumulerad
VC Ledning	1022,9	2595,1
Barnverksamhet och LSS boende	-75,5	-105,7
LSS Daglig verksamhet	139,4	292,8
Personlig assistans och LSS boende	-913,2	-1876,5
Socialpsykiatri	-6,9	397,2
Totalsumma	166,8	1303,0

Flera enheter har påbörjat arbetet med personaloptimering och främst LSS-boenden har organiserats i så kallade kluster. En del av underskottet beror också på att det tillkommit nya brukare inom LSS daglig verksamhet.

Myndighet, kvalitet och utveckling

Verksamheten inom *Myndighet, kvalitet och utveckling* gör ett negativt ackumulerat resultat på cirka 860 tusen kronor. Detta är en förbättring sedan föregående månad. Underskottet beror främst på kostnader för tomma platser inom egen regi (så kallade tomhyror) samt kostnader för

utskrivningsklara och köpta platser.

Analys och uppföljning av köpta platser med mera redovisas i bilagan "Viktiga nyckeltal och statistik".

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service landar med ett överskott om 855 tusen kronor enligt lagd budget per mars månad, dock för perioden syns ett mindre underskott. Underskottet beror fullt ut på att verksamheten för bostadsanpassning drar över budgeten med 684 tusen kronor. Detta beror på att en större utbetalning har genomförts med anledning av att en sökande beställt anpassningsåtgärder utan att invänta beslut från kommunens handläggning. Åtgärderna har i efterhand delvis beviljats.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens verksamhet redovisar ett ackumulerat underskott på cirka 5,8 miljoner kronor mot budget, vilket är en försämring på endast 300 tusen kronor sedan föregående månad. Det negativa resultatet beror främst på högre personalkostnader än budgeterat samt minskade intäkter.

Tabellen nedan visar avvikelsen inom personalkostnader per område.

	Perioden	Ackumulerad
VC Ledning	458,3	506,9
Demenscentrum	-45,0	111,7
Hemtjänst	979,7	4296,8
Säbo	349,5	2061,6
Totalsumma	1742,5	6976,9

Värt att notera är att hemtjänsten genomfört en omorganisation av hemtjänstgrupperna, som trädde i kraft den 24 mars. Syftet är att förbättra samarbetet och öka effektiviteten i arbetet mellan grupperna, särskilt kring schemaläggning. Detta är ett led inom arbetet med personaloptimering.

3.2 Åtgärder för budget i balans

Nämndens prognostiserade utfall för året landar på 1 123,9 miljoner kronor, ett underskott mot budget om 28,5 miljoner kronor. I enlighet med god ekonomisk hushållning ska nämndens ekonomi vara i balans. Redan vid årets ingång fanns en hanterad obalans i nämndens budget, som vilar på beslutade budgetåtgärder.

- **Personaloptimering**
- **Övertidsstopp**
- **Inköpsstopp icke-verksamhetskritiska inköp**
- **Översyn lokaler, parkeringsplatser och hyror**
- **Ökade incitament för snabbare hemtagning av utskrivningsklara**

Förvaltningen föreslår att redan vidtagna åtgärder fortsätter och i vissa delar intensifieras, men även att ytterligare besparingar kommer till stånd.

- Stärkt kontroll av inköp (1,5 miljoner kronor)
- Översyn och anpassning av bemanning i syfte att reducera underskottet inför 2026 (25 miljoner kronor)

Besparingåtgärder	Tot förslag	Beslut
Allmän kostnadsmedvetenhet	- 522 000	Budgetram
Besparing hyror	- 1 779 000	Budgetram
Personalompitmering Hemtjänst	- 9 625 000	Budgetram
Personaloptimering LSS	- 10 000 000	Budgetram
Övertidsstopp HOS	- 948 000	Budgetram
Övertidsstopp Ledning	- 6 000	Budgetram
Övertidsstopp LSS och Socialpsykiatri	- 1 918 670	Budgetram
Övertidsstopp Äldreomsorg	- 2 635 900	Budgetram
Ökade incitament utkrivningsklara	- 2 000 000	Budgetram
Stärkt kontroll av inköp	- 1 500 000	Kvartalsrapport
Översyn och anpassning av bemanning i syfte att reducera underskottet inför 2026	- 25 000 000	Kvartalsrapport
	- 55 934 570	

Som en del av det prognosarbete som genomförts i samband med kvartalsrapporten har en bedömning gjorts om genomförandegrad och helårseffekt för beslutade åtgärder.

Besparingåtgärder	Beslut	Effekt 2025	Effekt 2026	Effekt 2027
Allmän kostnadsmedvetenhet	Budgetram	- 522 000	-	-
Besparing hyror	Budgetram	-	- 1 779 000	-
Personalompitmering Hemtjänst	Budgetram	- 4 812 500	- 4 812 500	-
Personaloptimering LSS	Budgetram	- 5 000 000	- 5 000 000	-
Övertidsstopp HOS	Budgetram	- 948 000	-	-
Övertidsstopp Ledning	Budgetram	- 6 000	-	-
Övertidsstopp LSS och Socialpsykiatri	Budgetram	- 1 439 003	- 479 668	-
Övertidsstopp Äldreomsorg	Budgetram	- 1 976 925	- 658 975	-
Ökade incitament utkrivningsklara	Budgetram	-	- 1 000 000	- 1 000 000
Stärkt kontroll av inköp	Kvartalsrapport	- 1 500 000	-	-
Översyn och anpassning av bemanning i syfte att reducera underskottet inför 2026	Kvartalsrapport	- 12 500 000	- 12 500 000	-
Effektiviseringskrav KF 3,5 %	KF	-	26 191 721	13 500 000
		- 28 704 428	- 38 422	12 500 000

Den sammantagna bedömning är att för att nämnden ska ha en budget i balans vid årets slut behöver ytterligare åtgärder beslutas av nämnden avseende kostnadsbesparingar.

Förvaltningen bedömer att ytterligare kostnader kan sparas i och med att nämndens övriga driftskostnader ligger under budget. Förslaget är därför att ytterligare 1,5 miljoner kronor i en liknande åtgärd som redan finns beslutas.

Det är främst nämndens personalkostnader som är i obalans och förvaltningen bedömer därför att ytterligare insatser, utöver redan påbörjad personaloptimering, tillkommer. Exakta insatser och fördelningen mellan enskilda besparingsförslag får förvaltningen i uppdrag att återkomma med till månads sammanträde. Den totala summa bör dock uppgå till 25 miljoner kronor och bedömas ha en halvårseffekt. Arbetet bör utgå från redan beslutade uppdrag på ytterligare effektiviseringar som redovisats tidigare för nämnden. Åtgärder kring både *Översyn av taxor, avgifter och intäkter* och *Översyn av lokal- och hyreskostnader* bedöms inte ge någon effekt 2025 då de kan komma att aktualiseras först 2026.

Nedan ges en uppföljning kring de av nämnden redan beslutade budgetåtgärderna.

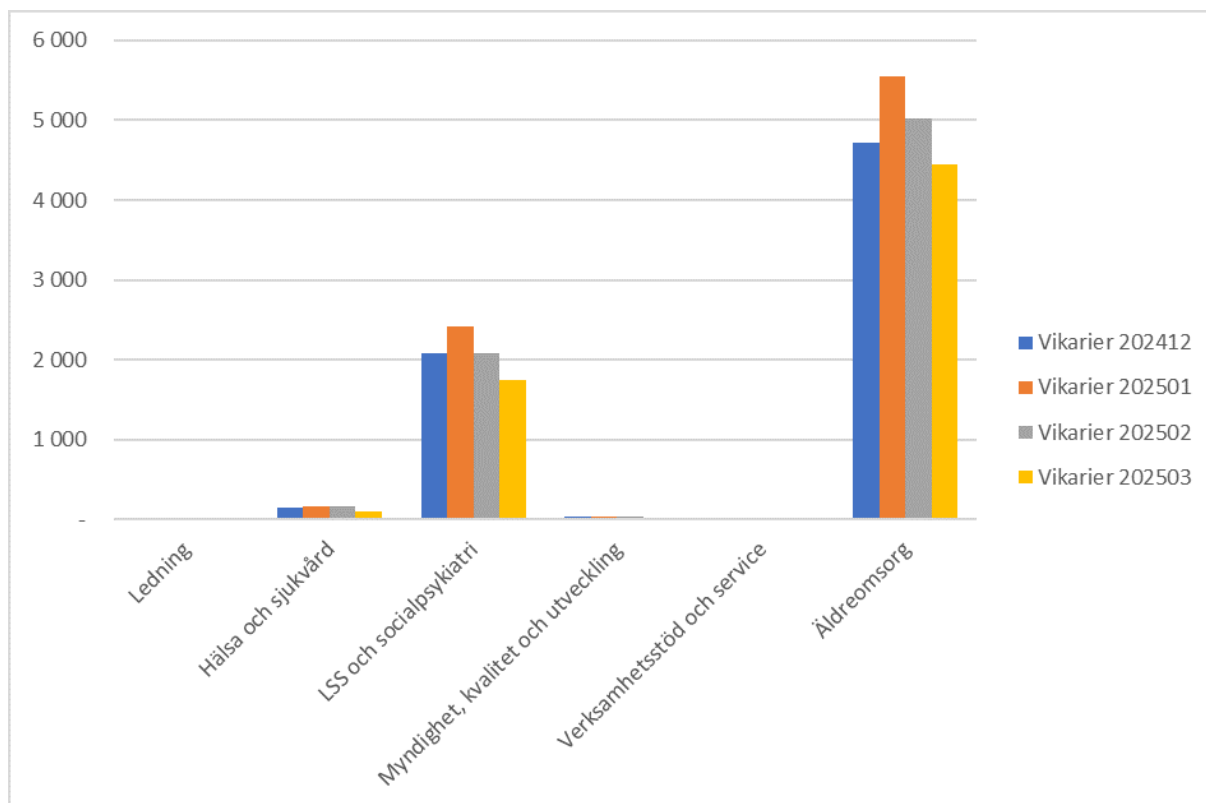
Personaloptimering

Projektet har efter årsskiftet kommit in i en genomförandefas där arbete pågår med att genomdriva effektiviseringsåtgärder gällande bemanningsplanering. Det sker genom att tillvarata personalresurser optimalt, där en viktig del handlar om att utveckla samarbete mellan olika verksamheter. Syftet är bland annat att minska övertid- och vikariekostnader samtidigt som god kundkvalitet och gynnsam arbetsmiljö säkerställs. Informations- och delaktighetsarbete pågår och utöver intern kompetens inom bemanningsområdet sker insatser via en extern bemanningsexpert. Förvaltningen har nu också anställt en bemanningsspecialist som börjar i juni.

Det är i dagsläget inte helt fastställt hur projektets nyttorealiserings kommer följas upp. Tills vidare kommer nämndens kostnader för timanställda vara ett mått. Övertidskostnader påverkas också och

finns för nämnden att ta del om i nästa stycke.

Värt att notera är att nämndens totala personalkostnader så väl som kostnader för vikarier och övertid visar på en nedåtgående trend.

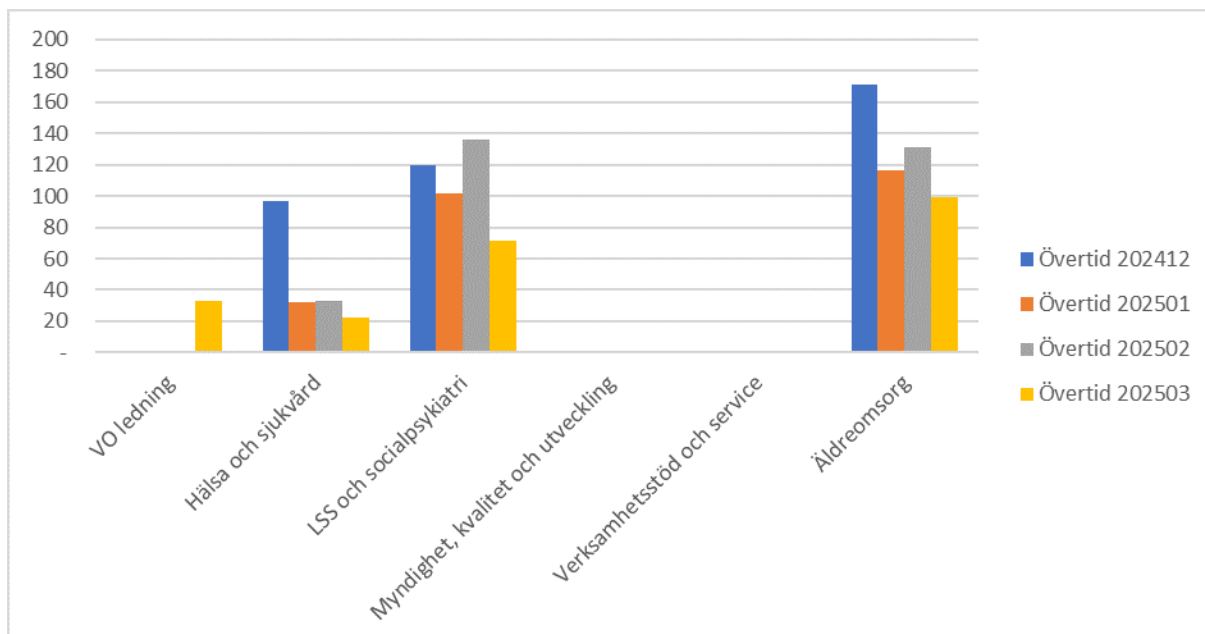
Sedan 24 mars är hela nämndens verksamhet inom området hemtjänst organiserade i så kallade kluster. Detta för att kunna uppnå bästa möjliga effektivitet i schemaläggning. Nu fortgår projektet med att arbetet successivt med de övriga verksamhetsområdena. Målsättningen är att alla nämndens verksamhetsområden ska vara rätt organiserade för en effektiv bemanning senast i oktober.

Övertidsstopp

Vård- och omsorgsförvaltningen har genomfört, från och med 2 december 2024, ett generellt övertidsstopp inom samtliga verksamheter. Övertidsstoppet beräknas fortsätta hela 2025 och då få en helårseffekt på cirka 5,5 miljoner kronor. När övertid inte längre är ett alternativ för ordinarie personal att täcka schemalapp kommer kostnader för vikarier öka. Ökade kostnader för vikarier är inräknade i besparingseffekten.

Kostnad övertid			
Övertid 202412	Övertid 202501	Övertid 202502	Övertid 202503
387,9	249,8	300,3	225,7

Kostnader för övertid minskar mellan februari och mars. Även jämfört med samma period (mars) föregående år är kostandena låga (636 tkr mars 2024).

Ökning av övertidskostnader kan för mars härledas till en verksamhet, VO Ledning. Vissa lönekostnader ligger felaktigt på VO Ledning i samband med kvartalsbrytet. Vid mars månads lönekörning har personalkostnader hamnat på fellistan. För att lönerna ska betalas ut behöver de knutas till en aktivt ansvarskod, löneavdelningen använder av sig då av VO Lednings ansvarsnummer för att möjliggöra bokning av lönefilen. Detta kommer rättas under april.

Inköpsstopp icke-verksamhetskritiska inköp

I samband med delårsrapport per oktober har en allmän uppmaning gått ut till nämndens verksamheter om en allmän kostnadsmedvetenhet och stopp gällande icke-verksamhetskritiska inköp. Över året 2024 har nämndens *Övriga driftskostnader* legat på 8,9 miljoner kronor i snitt per månad. För årets tredje månad 2025 landar utfallet på 8,2 miljoner kronor (januari 2025 6,3 mnkr, februari 2025 8,6 mnkr). För samma period 2024 (mars) låg kostnaderna på 7,6 miljoner kronor.

Det är av vikt att kostnader inom kategorin fortsätter att ligga på en nivå under budget och under snittet för 2024, det vill säga under 8,9 miljoner kronor per månad.

Översyn lokaler, parkeringsplatser och hyror

Vård- och omsorgsnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att göra en översyn av nämndens lokal- och hyreskostnader i samband med budgetbeslutet. Detta översynsarbete bedrivs som ett projekt som beräknas vara klart den 30 juni och bedömdes vid start kunna generera cirka 1,8 miljoner kronor i besparing för 2025.

Projektet har inletts med att lokaler inventeras och inledningsvis har lokalerna på Kryddgården setts över med anledning av att förvaltningen har ett flertal olika verksamheter i dessa lokaler. Vid en genomgång av dessa lokaler har det visat sig att där finns förhållandevis stora lokalytor där förvaltningen inte bedriver någon verksamhet. Det förekommer dock verksamhet där i form av att olika föreningar nyttjar dessa lokalytor.

Vidare har projektet identifierat att det i Ljunggårdens lokaler finns stora lokalytor där förvaltningen själv inte bedriver någon verksamhet eller endast i väldigt liten omfattning. Även i dessa lokaler finns lokalytor som endast används för föreningsverksamhet.

Utöver ovanstående har projektet identifierat en lägenhet på Ormvårksgränd som hyrs av förvaltningen och som endast används för föreningsverksamhet.

Under april månad kommer förvaltningen att säga upp lokalkontrakt på Kryddgården, Ljunggården och Ormvårksgränd. I samband med detta kommer nya kontrakt att tecknas på Kryddgården och

Ljunggården som omfattar de lokalytor som förvaltningen faktiskt har behov av. Beroende på hur det är möjligt att teckna kontrakt för lokalytorna så varierar storleken på den möjliga besparingen.

Plan för hur dialog och information skall ske med berörda föreningar kommer att tas fram tillsammans med teknik- och serviceförvaltningen samt upplevelseförvaltningen.

Samtidigt kommer de verksamheter som idag nyttjar lokalerna på Kryddgården och Ljunggården att behöva precisera sitt framtida behov så att de nya kontrakten speglar det behov som finns. Det är framförallt hemtjänsten och Björkbackens äldreboende som idag använder lokalerna på Ljunggården som behöver specificera framtida lokalbehov.

Den besparing som bedöms som rimlig i dagsläget genom att teckna nya avtal är mellan 2,1 – 4,7 miljoner kronor per år. Då nämnden har nio månaders uppsägningstid kommer effekten först att ge utfall från februari 2026.

Det finns dock intresse från upplevelseförvaltningen att ta över de lokalytor som avses sägas upp på Kryddgården. Om detta skulle ske kan delar av effektiviseringen hämtas hem redan under 2025.

Ökade incitament för snabbare hemtagning av utskrivningsklara

Nämnden har i budget 2025 omfördelat resurser gällande så kallade utskrivningsklara. Tanken är att kostnaderna ska minska genom incitament om att verksamheten belastas med kostnader för utskrivningsklara och arbetar för att minska antal dygn. Detta är i linje med tanken om att det ansvar som kan påverka en kostnad också ska bära den. Processen är inte fullt implementerad och förhoppning är att kostnaderna ska minska över året.

3.3 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknin g i RFM	Volymenhe t	Volym budget enligt besluta d RFM	Volym prognos helår	Avvikels e volym prognos mot beslutad budget	Avvikels e prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisninge n (mnkr)
LSS, daglig verksamhet	Kunder	255	255	0	0	-3,4
Boendestöd	Timmar	16 000	16 000	0	0	-0,6
Hemtjänst	Timmar	346 000	346 000	0	0	-8,5
Korttidsboende	Årsplacering	28	28	0	0	2,7
Köpta platser	Årsplacering	62	66	4	-4,1	-4
LSS, boende	Årsplacering	116	128	12	-12,5	-2,2
Särskilt boende	Årsplacering	445	445	0	0	-11,6

Samtliga prognosavvikelser i driftsredovisningen är kopplade till budgeterade besparingar inom ramen för personaloptimeringsprojektet. Detta är den främsta orsaken till de större avvikelserna inom både äldreomsorgen och LSS-verksamheten.

När det gäller köpta platser förväntas nämnden köpa fler platser än vad som anges i budgeterade volymer. Detta beror på att nämnden köper rörliga platser inom särskilt boende och korttidsboende, vilket kan påverka helårsprognosen. Enligt beräkningarna kommer nämnden att köpa fler platser än beslutad RFM, vilket resulterar i en prognostiserad negativ avvikelse om -4,0 mnkr.

För LSS-boenden har verksamheten rapporterat färre årsplaceringar än beräknat, vilket delvis beror på att det nya gruppboendet Åkersro inte inkluderades i den ursprungliga budgeten. Dessutom har färre platser redovisats under året som påverkar prognosen helår, vilket påverkar prognosen negativt. Åkersro har ännu inte varit i full drift men förväntas vara det under året. Den totala prognosavvikelsen mot budget för LSS-boende uppgår till -2,2 mnkr.

För en detaljerad genomgång av statistik, se "*Bilaga 2 - Viktiga nyckeltal och statistik*". Där presenteras centrala mätvärden och diagram som tydligt illustrerar de identifierade avvikelserna.

4 Investeringsredovisning

4.1 Investeringsredovisning, årlig budget

Investeringar 2025 (mnkr)	Budget 2025	Utfall jan-mar 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Investeringar	-4,4	-	-4,4	0
- Hjälpmedel	-	-0,4	-	-
- Nätverkstäckning SÄBO	-	-0,1	-	-
- Åkersro gruppboende - möbler	-	-0,1	-	-
Totalt (mnkr)	-4,4	-0,6	-4,4	0

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Under första kvartalet har nämnden genomfört investeringar motsvarande 584 tusen kronor. Utfallet består till största delen av investeringar i hjälpmedel, 433 tusen kronor.

Utöver hjälpmedel har även 105 tusen kronor använts till investeringar i inventarier till nämndens nya LSS-boende på Åkersro samt 46 tusen kronor för utbyggnad av WiFi på fyra av kommunens särskilda boenden för äldre.

Nyttillkomna behov

Förvaltningen har även identifierat ett allvarligt behov inom nämndens verksamhet. Enköpings kommun saknar idag spol- och diskdesinfektor på majoriteten av kommunens särskilda boende för äldre.

Spoldesinfektorer samt diskdesinfektor ser till att avfall och hjälpmedel hanteras hygieniskt, vilket minskar risken för kontaminering och oavsiktlig spridning av bakterier och virus i vårdmiljön. Genom att automatisera spolning och desinficering av dessa föremål, minskar personalens kontakt med smittförande material. Det förbättrar arbetsmiljön och minskar risken för arbetsrelaterade sjukdomar.

Socialstyrelsen och andra svenska myndigheter har riktlinjer kring hygienstandarder inom vård- och omsorgsverksamhet, där bland annat korrekt desinficering av disk är ett krav. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och andra hygienriktlinjer inom vården är korrekt rengöring och desinfektion av hjälpmedel som används vid toalettbesök obligatoriskt. Vetskapen om att god hygien upprätthålls skapar trygghet både för de äldre och deras anhöriga, vilket bidrar till ett mer förtroendefullt boende.

Konsekvens av att inte ha diskdesinfektor och/eller spoldesinfektor är flera. Saknas spoldesinfektor måste rengöring och desinfektion av material som har urin och avföring för utföras manuellt.

Exempel att personal rengör bäcken i kundens dusch. Stor risk för smitta uppstår och stora kostnadskrävande smittsamma utbrott kan vara följden. Även städutrusning kan inte rengöras på ett säkert sätt.

Vård- och omsorgsförvaltningen önskar ett uppdrag om genomföra en utredning för att kartlägga nuläge samt planera för hur en full utbyggnad av spol- och/eller diskdesinfektör kan genomföras på samtliga kommunens särskilda boenden för äldre.